

Posudek bakalářské práce

Kristýna Koclířová, *Epistemická modalita v italštině ve srovnání s češtinou: italské forse a jeho české protějšky v paralelním korpusu InterCorp*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2015/2016, 74 stran.

Kristýna Koclířová se ve své práci zabývá jedním konkrétním „slovíčkem“, italským *forse*, které jako jedno z mnoha slouží jako lexikální prostředek k vyjádření epistemické modality. Cílem práce byla analýza jeho českých protějšků v paralelním korpusu InterCorp. Ačkoli by se mohlo zdát, že to je na bakalářskou práci velmi málo, ve skutečnosti je i taková mikroanalýza velmi cenná, pokud je zasazena nejen do obecného rámce teorie modality, ale zároveň i do určitých praktických souvislostí, např. lexikografických či překladatelských. Obě tyto roviny jsou v práci obsaženy.

Text je rozdělen na dvě části. V teoretické se diplomantka věnuje základům pojmu „modalita“. Kapitulu rozdělila do části věnované nejprve češtině, poté italštině. V obou pak vychází z různých teoretických koncepcí modality (Grepl – Karlík vs. Zavadil), aniž se však pokouší o nějaké sjednocení. To je sice obtížné, přesto by to bylo pro účely práce velmi potřebné – tj. zvolit si jeden rámec s fixní terminologií, které se pak budeme držet. V praktické části se diplomantka věnuje již konkrétním datům z paralelního korpusu InterCorp. Nejprve podává podrobnou charakteristiku jednotlivých korpusů, poté představuje dva vlastní subkorpusy: jeden větší, zahrnující italskou beletrii, druhý menší, omezený pouze na dvě díla Umberta Eca. V obou případech je vzhledem k vysoké frekvenci výrazu *forse* k dispozici dostatečný počet příkladů, z nichž diplomantka některé uvádí. V závěru práce nabízí celkový frekvenční pohled na nejčastější ekvivalenty (*možná, třeba, asi, snad* a další).

Celkově práce beze zbytku splňuje zadání a přináší bezpochyby čerstvé příklady i zajímavý frekvenční obrázek, který leccos naznačuje. V konkrétních formulacích lze však občas nalézt určité nesrovnalosti; zásadně pak chybí jakákoli interpretace získaných výsledků, ačkoli uznávám, že i takový krok by byl velmi obtížný. Nepovažuji to tedy za fatální nedostatek. K oběma diskutabilním bodům teď přičiním pár poznámek.

1) Mnoho formulací je velmi sporných či zcela nesrozumitelných, např. na s. 8 o zákonitostech řeči, které nám jsou vrozené; o tom, že musíme „nastudovat gramatiku“, abychom si osvojili cizí jazyk. Na s. 30 je řeč o „produktech jazykové soustavy“; na s. 31 o „širší časové periodě“. Na s. 35 pak velice kostrbaté „za pomoci zvolení si položek“.

2) V jiných případech se diplomantka drží sekundární literatury natolik, že dané pasáže působí trochu jako „opsané“ – v každém případě v nich figurují převzaté pojmy, které by bylo nutné vyvětlit. Např. na s. 12, kde je řeč o „gramatémech“; na s. 24, kde jsou vyjmenované sémantické vlastnosti adverbíí dle GGIC.

3) Citace by měly být přesnější: zejména u jmen lingvistů, chceme-li používat a skloňovat v češtině, bychom měli vše ověřit (Cardinalettiho – jde o Annu Cardinaletti; Dardaniho – jde o Dardana). Totéž platí pro skloňování i jiných cizojazyčných výrazů, např. názvů korpusů, kde to opravdu nezní přijatelně (na s. 33 v „Acquisu“). Podobně u některých příkladů není vše zcela správně, např. na s. 19 *Lei si rida...*

4) Pokud jde o analýzu korpusových dat, postrádám alespoň určitý náznak interpretace. Ačkoli to není snadné, z výsledků by se přece jen dalo spekulovat o rozdílech ve stupni jistoty (o stupních jistoty mluví sama diplomantka v teoretické části). Podobně by bylo možné rozdíly ve frekvenci jednotlivých protějšků také zdůvodnit rozdílným stylistickým

příznakem: mezi „možná“ a „patrně“ je bezpochyby stylistický rozdíl (a sama diplomantka to také naznačuje na s. 39). A podobně by stálo za úvahu i adverbium „asi“, které často vystupuje ve významu numerické přibližnosti („asi sto metrů“, „asi desetina obyvatelstva“).

Přes uvedené výhrady, z nichž některé jsou míněny spíše jako body k diskusi, považuji bakalářskou práci Kristýny Koclířové za zdařilou a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Českých Budějovicích dne 27. 5. 2016

.....
doc. Pavel Štichauer, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce